

Pakinaa pohjalaisesiintyjistä joulukirjamarkkinoilla

Yhteinen ystävämme Suomen Akatemian jäsen V. A. Koskenniemi julkaisi jo 1919 — suht. nuorena maisterina, joskin tunnustettuna lyyrikko-esseistinä — ensimmäisen painoksensa "Roomalaisia runoilijoita". Yli kolmen vuosikymmenen kokemus ja näkemys apunaan hän nyt täydensi tämänkin runoilijakuvakokoelmansa ja julkaisi uuden laitoksen syysmarkkinoille, kuten syksyllä kirjapalstoillamme kerrottiin. Jo poismenneenäkin toinen suuri aikamme runoilija Aaro Hellaakoski on valokeilassa yhtä paljon kuin viime vuosina yleensäkin. Ensiksikin ilmestyivät valitut Runot, johon valikoimaan sisältyy myös viimeistä runosatoa. Johdantokirjoitukset ovat vanhanpolven Anna-Maria Tallgrenin ja nuorenpolven Eino S. Revon käsialaa. Runoilijan koko persoonallisuus ja hänen elämäntyönsä on joutunut toisaalta laajemmankin tutkimuksen kohteeksi professori Unto Kupiaisen kirjoittamassa ensimmäisessä Hellaakoski-elämäkerrassa, joka sekun juuri äskettäin ilmestyi. — Poissaolleenakin vuosikymmenet elävänä pyssynyt Eino Leino on ollut päivän puheenaiheena monestakin syystä tänä syksynä. Leino-tutkija maisteri Aarre Peltonen on toimittanut kriittisen valikoiman suuren laulajan runoista, yli 750-sivuisen mahtavan "Päivän kehrä". — Harvameistä maallikoista lie tullut ajatelleeksi, että M. A. Castrenin teoksia ei ole suomeksi. Ja kuitenkin hän oli suuri suomenkielen tutkija ja mainehikas tutkimusmatkailija. Hänen laajoista matkakuvauksistaan, jotka ovat saksaksi kirjoitetut, on nyt ilmestynyt myös suomeksi lyhennelmä matkakuvauksista täällä perimmäisessä Pohjolassa ja — vähän tätäkin pohjoisempaan. Kirjan nimenä on "Tutkimusmatkoilla Pohjolassa", ja sen on toimittanut tri

A. J. Joki. Muistin verestämiseksi mainittakoon, että Matias Aleksanteri Castren syntyi Tervolassa kappalaisen poikana 1813, suoritti koulunkäyntinsä Oulussa ja kuoli nuorena, mutta jo kuuluisana 1852. Toinen Oulun koulun poika J. V. Snellman lausui jo 1856 toivomuksen Litteraturbladetissaan, että Castrenin matkakuvaukset suomennettaisiin. Parempi myöhään kuin ei milloinkaan!

Näiden kulttuuriteosten ryhmään kuuluu myös yliopiston lehtori Sakari Vapaasalon kirjoittama Santaholma-yhtiön historia, joka äsken ilmestyi juhliivan yhtiön kustannuksella. Tämä harvinaisen vauhdikkaasti ja hyvällä tyylillä kirjoitettu teos kiinnostaa lukijaa paitsi taloushistoriana myös maakunnan kulttuurihistoriaa laajemmaltikin valoittavana teoksena. Sattun tietämään, että maisteri Vapaasalo on tehnyt perusteellista tutkimustyötä paikan päällä maakunnassa, ja tämän avulla kirjoitustyö sitten kaukana Uppsalasakin on onnistunut.

Siinäpä sitten maakunnan "omien", miesten ja yhden naisen, tämän-syksyinen kirjasato!

Kun yllä oleva jo oli ladottu, saapui kirjakauppoihin myös sieviläisen Eero Hietalan toinen teos, romaani "Riisuttujen puiden maa. Monet muistavat kirjailijan ensimmäisen romaanin "Pilvi", jonka jälkeistä pitkää hiljaisuutta on jo ehditty ihmetellä. Tämä suppeahko romaani on kertomus eräistä valteista sivussa kulkevista ihmiskohtaloista, kansankuvaus esteettistä termiä käyttäen, tapahtumaseutuna keskipohjalainen lakeus ja jokin sen syrjäinen kylä. Tämän huumorilla höystetyn tarinan kuvaus on melko naturalistista, joskus irvokastakin, ihmiskuvauksen ollessa etualalla.